

Oponentský posudek na disertační práci Andrana Abramjana Partenogenetické ještěrky rodu Darevskia jako evoluční model

Vzhledem k času, který mi byl k vypracování posudku jsem se už předem rozhodl, že tento nebude dlouhý a jsem rád, že se mi práci podařilo soustředěně přečíst. Tím bych rád apeloval na staroslavnou Katedru Zoologie, aby umožnila případným oponentům více času, než jen na rychlý vhled do problematiky, na níž mají vypracovávat odborné posudky. Nicméně velkou výhodou předložené práce je, že oponentovi skutečně nepřidělává žádnou náročnou práci ani starosti s psaním posudku.

Práce se zabývá srovnáním vývojové stability sexuálních a partenogenetických ještěrek rodu Darevskia s využitím studia fluktuální asymetrie, jako proxy. Ukázal, že se obě formy víceméně neliší a pokud mohu soudit, opravdu adekvátně diskutoval možné důvody tohoto zjištění, takže mi v podstatě nebyla dána příležitost nějak výrazněji do ní šťourat.. Práce byla napsána až neuvěřitelně hezkým a čtivým jazykem, čehož si všiml i náhodný kolemjdoucí kolega, který nahlédl do rozevřené práce na mém stole. Když si vzpomenu, jakým slohem jsem psával své práce já...

Pár poznámek však přeci jen mám:

- 1) Autor opakovaně zmiňuje to, že míra asymetrie pravděpodobně odráží heterozygotnost populace, což se mu i podařilo potvrdit srovnáním svých výsledků s publikovanými údaji o genetické variabilitě studovaných druhů. Zajímalo by mne ale v této souvislosti, jak je možné, že nenašel žádných rozdílů mezi sexuály a partenogeny, kteří jsou fixní heterozygoti a já bych, možná naivně, u nich očekával nižší míru asymetrií.
- 2) Rád bych se dozvěděl více o tom, jak autor došel k závěru, že partenogenetické druhy jsou monoklonální. Nečetl jsem všechny citované práce, ze kterých by tento fakt měl vyplývat, pouze vím o tom, že se u partenogenů potvrdila menší genetická rozmanitost ve srovnání s rodičovskými druhy, což ale nemusí nutně znamenat monoklonalitu.
- 3) Pokud ale ještěrky monoklonální jsou, či pokud vznikaly jen v omezené míře ze svých sexuálních předků, nemůže to vysvětlovat nižší variabilitu v počtu břišních řad štítků ve srovnání se sexuály?
- 4) A jak je to vlastně s genetickou podmíněností asymetrií? V práci mi chyběla detailnější úvaha na téma, jak se na výsledcích může projevit fakt, že autor v rámci partenogenetických ještěrek pravděpodobně studoval více jedinců stejného klonu (takže vlastně geneticky téměř identických), což může vnést do dat systematickou chybu.
- 5) Nakonec by mne zajímalo, co autor myslel slovy „s ohledem na fylogenezi“ na straně 30.

Práci považuji za velmi zdařilou a doporučuji ji. Milé bylo, že si velice diplomaticky dopředu zajistil přízeň oponenta citováním mé recentní práce. Sice citace nebyla úplně přesná, ale příznivě mne to naklonilo.

S přátelským pozdravem Mgr. Karel Janko, Ph.D.

